

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

22. Statura, dispositio & decor filiæ SS. Joachim & Annæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

*Turba caelorum simul & beata
Concinat hymnos.*

*Conditor mundi pius & Redemptor
Conjugem Matri statuit pudicum,
Ejus ut custos foret atque testis
Virginitatis.*

*Tempus ut plenum fuerat salutis,
In virum Ioseph datus est Mariae
Ex tribu Iudae veniens ab alto
Sanguine Regum.*

*Statura, dispositio & decor Virginis Iose-
pho desponsatae. §. 22.*

Statura tua assimilata est palma, Cant. 7. legi-
tur, quod sacratissimae virginis staturae cor-
porali etiam commentatores adaptant. Virgi-
nis filius Christus, ut S. Anselmus libro de simi-
litudinibus sive imagine mundi cap. ult. testatur,
fuit procerae ac mediocris staturae. Nicephorus
l. i. c. 40. scribit corporis staturam fuisse ad pal-
mos prorsus septem. Palmus scilicet major, do-
cente Calepino, digitos 12. continet, & hic se ex-
tendit ad longitudinem pedis mensuralis Fran-
cofurtensis, qui per orbem communior est. Jam
nunc cum humanitatem Christus à solâ matre
assumpserit, hujus etiam exinde staturam metiri
licebit. Siquidem *omnis generatio à generante se
non est aliena*, ut ait S. Hilarius lib. 9. de Trinit.
circa med.

2. Qualis autem fuerit corporalis dispositio seu species, de virgine in Evangelio non legitur, sicut nec de Christo. Ratio: Cum Christus & eius mater fuerint dati in speculum salvos faciendi fideles, noluerunt à talibus laudari, quorum inordinatus appetitus esse solet multis causa peccandi: potest tamen resolutio per locum à majori inferri, nam ut S. Damascenus ait, Virgo beatissima à nullo illustrium vincitur, (ut principio cap. 12 in Exegetico deductum est) quicquid enim pulchritudinis fuit in aliquo sanctorum, ipsi non fuit negatum, ut dicit Nicephorus lib. 2. cap. 23. Albertus super Missus est & S. Epiphanius in tractatu de venerabili Maria, dicit quod fuit longitudine trium cubitorum, longas manus & longos digitos habens, mediocri naso, longo vultu, frumenti colore in cute, (id est, albo & rubeo) crinibus subnigris, flaveis oculis, nigris superciliis, quæ omnia ostendunt eius pulchritudinem cum aliis in exegetico descriptis.

3. Si lubet ulterius cum S. Antonino recurrere ad figuras principio hujus tractatus introductas, mox resultabit cum jubilo epithonema animum suavissimè feriens hujusmodi: *Viditque Deus cuncta quæ fecerat & erant valde bona.* Sanè Deus beatam virginem benè fecit quantum ad corpoream constructionem: Fuit namque benè composita quantum ad humores, & quantum ad partes essentielles, & quantum ad mores. Primò quantum ad humores, nam omnis homo ex qua-

quatuor humoribus naturaliter componitur, ex quibus ad diversitates inclinatur: Sed corpus Virginis sic fuit benè dispositum ac divinâ virtute complexionatû, quod non fuit in eâ aliqua inclinatio ad vitium; In cuius signum etiam accipere licebit illud 3. Reg. 10. *Fecit sibi Rex Salomon thronum de ebore grandem.* Secundo benè fuit composita quantum ad partes essentielles: quælibet enim persona componitur ex corpore & animâ, inter quæ est continua pugna, quia caro vult delectari in temporalibus & sensibilibus, Anima verò in spiritualibus & cœlestibus, & hæc est pugna à qua procedunt omnia mala: propter quod clamat Apostolus ad Rom. 7. *Videō enim aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ: Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius?* Sed B. Virgo benè fuit composita, quia nulla fuit in eâ pugna: Nam fomes in eâ fuit extinctus, ita quod inde non potuit inclinari ad malum, in cuius signum dicitur Genes. 8. quod omnia animalia fuerunt pacata in arca Noe: per arcam enim in quâ humanû genus fuit salvatum significatur B. Virgo, quæ fuit habitaculum Salvatoris, in quâ omnes motus fuerunt pacati & rationi subiecti. Tertio fuit benè composita quantum ad mores: fuit enim quoddam exemplum sive speculum omnium mulierum, videmus namque, quod omnia quæ fiunt, fiant ad exemplar, ut patet in artibus: nam Scriptores & pictores ac alii in singulis operibus artifices ad exem-

plar respiciunt, propter quod dicit Dominus ad Moysen Exod. 27. *Omnia fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est*, & Philosophus 8. *Metaphysices dicit quod domus facit Domum, id est domus quæ est in lapidibus fit ad exemplar domus, quæ est in mente artificis, & secundum hunc modum posuit Dominus B. Virginem tanquam quoddam universale exemplar, ad quod omnes Christiani possint vitam in moribus regulare, & in eam tanquam in speculum mundissimum inspicere.*

4. *Jacobus de Clusa^a tractans de B. Virgine: Credimus enim, ait, corpore, facie, manibus, pedibus & cæteris membris fuisse, pulcherrimam, tanquam à naturâ & parentibus nobilissimis & sanctissimis conceptam atque natam. Solet enim pulchritudo parentum in filios derivari, quia sequitur patrem sua proles. Nec mirum de pulchritudine corporis Mariae, ex quâ speciosus formâ præ filiis hominum nasci deberet, quod etiam Spiritus sanctus, & Gabriel, qui eam susceperat in sui sanctissimam gubernationem, hoc sacratissimum corpus quasi in circino & ornatissimis dispositionibus decorarint: secundum enim Philosophum animæ sequuntur corpora, ubi corpus bene dispositum facilius est capax virtutum; sed in proposito magis digna præconizatur, quo ad supremos status virtutum, quæ in nullo tanquam puro homine creduntur tam eminenter claruisse: Nam ipsam Spiritus sanctus*

^a De Clusa serm. 2. de Concept.

sanctus Cant. 5. dignificans, appellat pulcherrimam mulierem. Pulchritudo verò prærequirit mundiciem. Nam nullus immundus potest dici pulcher: pulchritudo enim est optima dispositio subiecti, omnem excludens difformitatem. Unde quædam sunt pulchra, sed non integraliter. Nostra verò insignissima virgo, prædicatur hic tota pulchra, cui nullus gradus pulchritudinis defuisse creditur, & omni tempore vite virtutes quasi secum innatas habuisse non dubitatur, atque secundum S. Hieronymi sententiam ceteris Sanctis per partes, B. verò Virgini se tota infudit plenitudo virtutum, in quibus anima cognoscitur pulchritudo. Erat ipsa vas auri solidum (Eccli. 49.) ornatum omni lapide pretioso, in quo vase Dei filius recondendus erat.

§. Requisita pulchritudinis tangit Medina: b Verum quod beatissima Virgo multiplici pulchritudine excelluerit, tradunt Idiota Contemplat. c. 2. pag. 28. Tomi 10. bibliothecæ Patrum. Antonin. 4. p. summæ tit. 14. c. 3. §. 3. & tit. 15. c. 10. §. 2. Robertus de Licio serm. 32. Bernardinus Bultensis Marialis parte 2. serm. 4. Mayronius serm. 2. & 3. de B. Virgine. Themes war stellarii lib. 1. p. 2. a. 3. c. 1. lib. 5. p. 2. a. 2. c. 2. & p. 3. a. 2. e. 1. Lansbergius serm. 1. in nat. B. V. edit. 1545. Colon. Franciscus Titelmannus psal. 44. v. 3. Henriquez lib. 3. c. 11. §. 4. Carthagenæ de arcanis Mariæ & Josephi lib. 1. homil. 5. Sixtus Senensis in bibliotheca & Adrianus Moerbeccius scælæ purpureæ gradu 1. col. 1.

6. S. Ber-

b Medina in 3. part. D. Thom. q. 14. circa fine

6. S. Bernardinus^c Senensis noster, de gloriosâ Virg. scripsit: *Adverte quod hac benedicta puella, tantam perfectionem attulit universo, quod ulterioris perfectionis non est capax, nec Deus potest ipsam perficere ulteriori perfectione.* Ita & noster Joannes de la Haye arboris vitæ c. 1. Genes. v. 31. n. 792. de pulchritudine quidem similia alii loquuntur, quæ tamen modificantur in Jodoci à Castro Decachordi pag. 135.

7. Equidem quod virgo Maria admirabili hujusmodi pulchritudine refulgens, nullum ad lasciviam provocarit, quin & motus libidinis refrenando, castitatem contulerit testantur Aletis & S. Bonaventura c. 12. Exegetici relati: quibus adstipulantur S. Bernardinus de Evangelio æterno serm. 51. c. 1. Gerson. p. 3. serm. de nativ. B. Virg. & p. 4. in epistolâ de festo S. Joseph. Episcopus Bitontinus doctissimè in festo Assumpt. Henriquez ubi supra. Themewarstellarii lib. 5. p. 2. a. 2. c. 3. & lib. 8. a. 3. c. 9.

8. Decorem morum S. Epiphanius^d expressit & Ambrosius, quibus ita excelluit, ut per antonomasiam ab Ecclesiâ virgo virginum celebretur. S. Ambrosius^e ipsam imaginem virginitatis inscripsit, quasi ad ejus virginitatem aliarum virginum castitas debeat regulari, & ob hoc virgines mente & corpore specialiter diligit & custodit, unde refert^f S. Gregorius de Mosâ
puel-

^c S. Bernardin. ^d Epiphan. apud Niceph. l. 2. c. 23. ^e Ambros. l. 2. de Virg. tom. 4. ^f Gregor. 4. dial. c. 18.

puellâ, quod quâdam nocte B. Virgo se, & coævas sibi puellas in albis vestibus, ostenderit, quibus cum illa se admiscere vellet nec auderet, requisita est à B. Mariâ, an in consortio illarum vellet vivere, & cum diceret illa volo, mox mandatum illa recepit, ut nil ultra leve & puerile ageret, à risu & jocis abstineret, sciens per omnia quod inter easdem virgines die tricesimo viveret: postquam visionem puella in omnibus suis moribus fuit mutata, parentes verò ejus quæsierunt ab eâ causam, & ipsa respondit de visione, & quo die veniret ad obsequium Mariæ, deinde febrile cepit & die 30. horâ mortis suæ B. Virginem cum puellis, quas prius viderat ad se venire vidit, cui se vocanti respondit: Ecce ô Domina venio, in quâ voce emisit spiritum, cum sanctis virginibus in æternum victura. Laudes morum Mariæ fufius deduximus in Exegetico, & ulterius consuli possunt S. Damasc. orat. 1. de nat. Mar. S. Bernardus Abbas serm. 45. in cantica. Ludolphus p. 1. c. 2. Mauburnus Roseti tit. 24. Alphab. 56. memb. 8. Franc. Costerus medit. 3. de præsentat. Abrahamus Bzovius Panegyrico 3. de Præsent. B. Virg.

9. Bernardini Bustensis eruditi metro in epistolâ ad Sixtum IV. huic paragrapho coronidem imponamus:

*Nulla fuit tanto mulier redimita decore,
Que speciem superet virgo Maria tuam.*

Can.

Candidior niveo rutilas Regina colore,

Et radiis cedit clara Diana tuis.

Luna suum perdit tecum sociata nitorem,

Atque comes nullum Sol tibi lumen habet.

Occasione poematis præscripti admonemus Græcos subfulco seu triticeo colore delectatos, candidissimam virginem taliter adumbrasse, cui opinioni refragantur P. Bonifacius virginalis historiæ lib. 1. c. 7 & Carthagenæ loco citato n. 19. Candori adstipulatur Bustensis par. 2. Marialis ferm. 4. par. 3.

Iosephi sponsi Encomia. §. 23.

SI verum est certò quodam pondere, numero & mensurâ omnia à divinâ providentiâ fieri (ait Petrus Cotonus^a) sequitur haud dubiè, eam Iosephi sanctitatem fuisse, ut eâ nullus tempestate, illi meritis par aut æqualis esset, cum solus ipse in filii Dei nutricium & verum sanctissimæ matris ejus conjugem selectus sit; & sanè communis Doctorum sententia est, omnibus illum Sanctis qui præcesserant gratiâ præstitisse: majori siquidem illum innocentiam fuisse quam Abel, majori pietate quam Enos, majori prudentiam quam Noe, majori obedientiam quam Abraham, majori spe quam Isaac, majori patientiam quam Jacob, majori castitate quam filius ejus Joseph, majori cum Deo familiaritate quam Moyses, majori erga populum amore & affectu quam Samuel, majori humilitate &

^a Cotonus medit. 4. fructu 1.